

De hoofdzaak vormen de bijzaken, de kleine genoe- gens, waarmede men het verblijf van de congresleden pleegt op te vroolijken. Eh daarin stellen mijns ge- achts stadgenooten wel belang. Bij wagenladingen meneer! zag ik ze gisteravond langs alle toovoer- wegen stroomen naar Scheveningen, om het „buiten- gewoon groot schitterend“ vuurwerk te gaan kijken. En over de *gardenparty*, die baron Van Brienen op zijn fraai buitengoed „Clingendaal“ Dinsdag gaf, neen maar! daar zijn de menschen nog niet over uitgepraat. 't Is alsof ze er allemaal bij zijn geweest en alsof een *gardenparty* van de *high life* voor hen even familiaar werk is als voor ons, toen we kinderen waren, in den tijd toen we hier nog Hol- landsch spraken, een buitenpartij aan 't Molentje of het Boschhek was. Niet alleen weten ze alles van die tennis-baan — dat kan nog, want die kunnen we ook aan „de Bataaf“ zien, — maar iedereen babbelt zelfs mede over het Interlakensche quartet in zijn Tyroolsche kleederdracht, alsof... ja, alsof Inter- laken werkelijk in Tyrol lag en men het jodelen op de *pelouse* (natuurlijk *pelouse* en niet *grasperk*) in eigen persoon, in plaats van uit de kranten, ge- hoord had.

Ja, ja, gelijkerwijs de Hollanders eenmaal, in den republikeinschen tijd, door een gezant „een volk van koningen“ genoemd werden, zoo is Den Haag een stad, waarin iedereen tot de *high life* wenscht gere- kend te worden, — o. a. ook bemerkbaar in den schouwburg, waar men niet zelden de „vrijbiljetten“ (wier getal aanmerkelijk is) bij voorkeur op den eersten rang aantreft, waar zij zich dan bovendien nog op den voorgrond trachten te dringen ook.

Het Nieuws van den Dag, 14 september 1891

'Brieven uit de Residentie XCVII'

Tueschen Rijswijk en Voorburg, nabij de Hoornburg, waar in de dagen der Republiek de afgezanten der vreemde mogendheden wer- den ontvangen om in prachtige staatsiekoetsen naar 't Binnenhof te rijden, was en is nog „'t molentje“, waar de Hagenaar, evenals naar „de Wijkerbrug“, ook nu nog heentrekt en de ouderwetsche gezelligheid gaarne herdenkt. Trouwens kan men zich in zomerdagen koste- lijker sitje denken dan gelijk dat hier aan den Trekvljet onder lommerrijk geboomte en de stille rust van het wijde landschap geboden wordt? Zeker, de maalstroom van drukte als op Scheveningen zal men hier niet vinden. En toch is 't uur van scheiden gekomen, voor- dat men 't weel! Voor zoover niet geheel verdwenen als *pax Intransitibus* aan den Trek- weg, hebben de meeste uitspanningen de me- tamorphose ondergaan tot moderne inrichtingen. Wie zal niet erkennen dat „Kuy.“ en „Boschhek“ thans volmaakt gemoderniseerd en veel van hun primitieve aantrekkelijkheid erbij zijn inge- schoten? Zouden deze gelegenheden thans nog hun historie kunnen maken zooals oudere Hagenaars van allen nog te verhalen weten? Daar hebt ge „den Dey.“ aan den Leidschen Staatweg, dat in den loop der jaren meer dan locale vermaardheid mocht verwerven, al ware 't slechts als pleisterplaats der Leidsche studiosi op heen- of terugreis naar Den Haag? Zullen er nog niet wijd verspreid over 't heele land in gezaghebbende maatschappelijke positie en magistratuur gekomen weten te vertellen, hoe zij daar..... Maar hoort wat „Klikepaan“ in zijn „Studenten-typen“ verklaapt:

De oudste oorkonden, die als historisch bewezen kunnen worden, zijn die van den monnik Roger van Wendover (1237) in het St. Alban's klooster in Enge- land. Zijn „*Flores Historiarum*“ is door Matthaëus Parisiensis, die in hetzelfde klooster was, bewaard geworden. Maar het volksverhaal van „De Wandelende Jood“ is niet ouder dan het begin der zeventiende eeuw.

In dien tijd begonnen ook de vertelsels van menschen, die beweren, Ahasuerus gezien te hebben.

Paulus von Eitzen, bisschop van Sleeswijk, beweert, dat hij hem eens onder het preeken duidelijk den kansel heeft zien voorbijgaan. Hij heeft daarvan een uitvoerig verslag gegeven, en zijn discipel, Chrysostomus Du- dulaeus, heeft het laten drukken. Op dit verslag is de legende gegrond, die in het *Volksbuch* van 1603 verhaald wordt, en daar zijn de meeste van de be- kende verhalen van afkomstig. Sinds dien tijd komt de legende, in de grootste verscheidenheid van vor- men, voor in romans, gedichten, drama's, balladen, enz.

Later hebben vele bedriegers van de legende ge- bruik gemaakt en zich voor Ahasuerus uitgegeven. Zij hebben er goede zaken mee gemaakt en veel geld opgezameld van degenen, die medelijden met hen hadden. De beruchtste van deze bedriegerijen was die, jegens den Mormoonschen pachter O. Grady, in Utah, in 1868 gepleegd.

(*Zeitschrift für vergleichende Literaturgeschichte.*)

(Het is misschien niet aan al onze lezers bekend, dat men in de stoep vóór de uitspanning „Het Boschhek“ in het Haagsche Bosch een afdruk van den voetstap des Wandelenden Joods aanwijst. Thra- sybulus in zijn „Rijp en Groen“ en ook Multatuli in zijne „Ideeën“ maken er gewag van. (R e d.)

Het Zondagsblad, 2 september 1894

'De wandelende Jood'

De Sumatrapost, 16 augustus 1912

Nostalgie

Brieven uit de Hofstad.

XXIII.

Het is zelfs voor een vooruitstrevend man om wrevelig te worden. In onze goede stad verandert nu letterlijk alles. Niets mag in zijn ouden vorm gehandhaafd blijven. Alles wordt gemoderniseerd en gerestaureerd. Zoo nu weer het oude Roomhuis, ook wel Boschhek genoemd. Te drommel, alleen uit piëteit voor het oude, moest men aan zulk een „monument van historische waarde" niet tornen! Maar jawel, men heeft tegenwoordig goed praten. De moderne tijd stelt zijne eischen en ieder is min of meer kind van zijn tijd. Boschhek gaat dan tegen den grond, de oude typische gelagkamer verdwijnt en een comfortable hotel-pension komt op de plaats, waar lange jaren het oude Roomhuis stond. Alleen een deel van den tuin, waar zoo vele duizenden een oogenblik verpoozing vonden, dat plekje grond, dat — kon het spreken — zooveel zou kunnen vertellen, blijft gespaard. De rest zal een geheel ander uiterlijk krijgen; men zal het weldra niet meer herkennen.....

Weet men wel, dat in dat Roomhuis, aan het eind van het Haagsche Bosch gelegen, menige conferentie plaats had tusschen onze machtigen der aarde? Het leende zich zoo uitstekend voor rendez-vous wanneer men in de stad niet zoo bespied wil worden. Mij tot het publieke leven bepalende, herinner ik slechts aan de ontmoetingen, die Dr. Kuyper er pleegde te houden. Voor iemand die van wandelen houdt — en van Dr. Kuyper is het bekend dat hij, onder alle drukte door, zijn dagelijksche wandeling in eere hield — moet het dan ook een bijzondere charme hebben na een behoorlijke boschwandeling in het prachtig gelegen Roomhuis zich neer te zetten en zich aan gewichtige beslommeringen over te geven. Dat typische is er nu af; het wordt een gewoon hôtél, met deftige keelners, een keurigen portier en zoo meer. Jammer!

De Rijnbode, 14 september 1910
'Brieven uit de Hofstad'

Vinnigheidjes.

XXIX

(Nadruk verboden.)

Het minst-slechte tooneelstuk van mijn waardigen vriend Jan Fabricius, den chevaleresken en cheveuleresken dramaturgos, heb ik altijd zijn eersteling gevonden: „Met den handschoen getrouwd." Misschien herinnert de lezer zich de intrigue. Het stuk is in 1907 hier opgevoerd door Louis Bouwmeester:

Wij voorvoelen, welk een enorme desillusie dit oppervlakkig vrouwtje moet wachten in het stoere, ernstige werk-land Deli, maar nog meer: welk een reuze-teleurstelling zij den man zal brengen, die ginds zulk een gansch ander beeld van haar in zich omdraagt. Terwijl haar moeder bezig is met de uitzet te verzorgen, fladdert het „handschoentje" door Spuistraat en Veenestraat, quasi tijd te kort komend voor alle commissies, maar toch nog altijd een oogenblikje vindend voor een gezellig *tea*-tje bij Lensvelt of Sprecher. Dan weer heeft ze een afspraakje met een mannelijk kennisje in de achterzaal van Mönchen — o! diepe geheimen! — een apartje met een van haar oudere vrienden aan 't Boschhek. Dien heelen zomer heeft men haar elken middag aan het Scheveningsche strand kunnen zien, in onschuldige flirt, of genietend van de luxe, uitgestald achter glanzende spiegelruit. Den eersten violist van het tziganen-kapelletje uit de Bar kent ze persoonlijk. De Ober in 't Palace weet al, dat hij *café-glacé* moet brengen, als zij met haar clubje zich op de groen-rieten stoeltjes nederlaat.... 's Winters heeft ze in het *Scala* geen programma overgeslagen. Ze heeft gerolschaatst, geshopt en gejourd. En als Deetje Kessler, de aardige links-binnen van H. V. V., bij Victoria zat, is ze er nog eens extra langs geloopt.

Het Nieuws van den Dag voor Nederlandsch Indië
'Vinnigheidjes XXIX'

Zij troffen Job Bedford in huis aan en hij was dadelijk bereid hun alles te vertellen, wat hij van den hond wist.

„Ik ging mijn moeder eens opzoeken”, zei hij. „en zag een fox-terrier het hek van Boschwijk ingaan. Ik riep hem en sloot, want ik wist, dat hij daar misschien niet levend vandaan zou komen. Hij keek even om en ging er toen vlug van door, regelrecht het kleine boschje in. Hoe ik hem ook riep en sloot, hij kwam niet. Hij zat bepaald een konijn achterna. Er moeten er daar heel wat zitten”.

„Ken je Quick?” vroeg Jim nu.

„Als je mij vertelt, hoe hij er uitziet, kan ik je wel zeggen of hij het was”, antwoordde de man.

Bob gaf nu een beschrijving van Quick en Job Bedford nikte nu en dan instemmend. „Ja, dat is-ie”, zei hij eindelijk. „Dat is-iel. Geen twijfel aan! 't Zal me benieuwen, of je hem terugziet”.

Zij bedankten den man voor hetgeen hij verteld had en fietsen weer huiswaarts. Toen zij ongeveer halverwege waren, had Jim het ongeluk een lekken band te krijgen en dit gaf natuurlijk eenig oponthoud. Zij waren op een vrij eenzaam gedeelte van den weg en moesten eerst het euvel verhelpen.

„Zoo zullen we toch nog laat thuiskomen”, zei Bob, toen zij opnieuw opstegen. „Zooiets kan je met een fiets altijd overkomen”, zei Jim. „Het hindert eigenlijk niet, dat het zoo laat geworden is, want Tante Lize en Vader zijn vanavond uit eten en kunnen dus niet, hoe laat wij thuis zijn”.

Toen zij vlak bij Boschhek waren, niet ver van het heuveltje, waarop de mooie zilverberk stond, riep Rudolf plotseling uit:

„Kijk, daar heb je Herr Scharf, die het bosch ingaat”.

De beide anderen keken nu ook en zagen een man op dezelfde manier in den boom klimmen, als zij zelf hadden gedaan”.

„Die gaan op onderzoek uit!”, zei Bob. „Zullen we hem eens voorzichtig volgen?”

Dit voorstel was te verleidelijk om af te slaan. Zij doken in het struikgewas weg en volgden den assistent bedzaam, tot zij zich op eenigen afstand van een knoestigen eik bevonden, waar hij bleef stilstaan. De jongens verstopten zich nu in het kreupelhout. Het begon al donker te worden, maar toch konden zij nog zien, dat hij een duimstok uit zijn zak haalde en in alle richtingen mat. Elken keer begon hij echter weer bij den eik.

„Wat ter wereld zou hij toch uitvoeren?” vroeg Jim op fluisterenden toon. Het geluid van zijn stem scheen echter tot den man doorgedrongen te zijn, want hij keerde zich plotseling om en keek in de richting, waar de drie jongens zich in het kreupelhout verscholen hielden.

(Wordt vervolgd).

Leidsch Dagblad, 11 november 1929

Johannes Bosboom. — *Oud-Holl.*, 41 (1923/24), 37, 92, 184, 231.

Smit (J.), Bosboom en het „Boschhek”. — *Nav.*, 72 (1923), 120.

Brom (G.), Bosboom. — *Beiaard*. 10. I

Dr.
19
Bijl
gh
va

Louis David Petit, Hilletje J.A. Ruys,
Repertorium der verhandelingen en bijdragen betreffende de
geschiedenis des Vaderlands. E.J. Brill (1933)

In en om de Hofstad: Den Haag in den loop der tijden en hoe onze voorouders er leefden

Johannes Gijsbertus Pippel
★★★★ 0 Recensies
A.A.M. Stols, 1941 - 263 pagina's

Vanuit het boek

roomhuis boschhek Zoeken

1 pagina in dit boek gevonden met roomhuis boschhek

Pagina 243

Even voorbij het Huis ten Bosch, aan den Leidschen straatweg, waar nu het „Chateau bleu” staat, vond men in vroeger jaren een landelijke uitspanning: het Boschhek of het Roomhuis. 't Was een herberg, later koffiehuis, met een grooten speel-

Johannes Gijsbertus Pippel, In en om de Hofstad (1941)

Bibliografische gegevens

Titel [Bibliotheca gastronomica: eten en drinken in Nederland en België 1474-1960. Volume 2](#)
[Bibliotheca gastronomica: eten en drinken in Nederland en België 1474-1960. Bart Cuperus](#)
Auteur [Joop Witteveen](#)
Uitgever Linnaeus, 1998

Joop Witteveen, Bibliotheca gastronomica Linnaeus (1998)

ROOMHUIS, gelegenheid waar men room kan eten; nog thans bekend als benaming van een uitspanning bij het Boschhek in Den Haag, voorheen ook *Stadwijks roomhuis* tusschen Den Haag en Loosduinen enz. Verg. *roomtuin*.

Het Woordenboek der Nederlandse Taal